

Validation of the Questionnaire for Evaluating the Moral and Professional Qualifications of Educational Consultants

M. Sharifi ¹, A. Zamani Moghaddam Ph.D. ^{2*}, A. Jamali Ph.D. ², H. Reshadatjoo Ph.D. ³

1. Ph.D. in Educational Management, Dept. of Educational Management, Science & Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

2. Dept. of Educational Management, Faculty of Management & Economics, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

3. Dept. of Higher Education Management, Faculty of Management & Economics, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Abstract

Background: The role and function of qualified and ethical counselors in today's schools and specifically in the secondary level is an undeniable role. Therefore, this research was conducted with the aim of evaluating the moral and professional qualifications of educational counselors in providing services to first secondary students.

Method: The current research was descriptive-applied and survey. The statistical population of the research included all counselors who were working in the 19 districts of Tehran at the level of girls' and boys' schools in the first secondary level of Tehran. For sampling from this community, cluster sampling method was used and Morgan's table was used to determine the sample size. After completing the questionnaires by the target population of the research, the data were analyzed using Cronbach's alpha, Fornell-Larker test, t-statistics and SPSS statistical software at a significance level of 5%.

Results: The findings of the research showed that in order to evaluate the professional competence of educational counselors in providing services to first secondary students, 16 counselor components can be considered. Professional competence (including 6 components), moral competence of the person (including 8 components) and educational and research characteristics (including 2 components). Also, the findings of the t test showed that the mentioned dimensions and components are significant and important at the 95% confidence level.

Conclusion: The results of this research showed that the designed questionnaire has good validity and reliability.

Keywords: *Evaluation, Moral Competence, Professional Competence, Educational Consultants*

***Corresponding Author:** Zamani Moghaddam A, Dept. of Educational Management, Faculty of Management and Economics, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. Email: af.zamanimoghaddam@gmail.com

How to cite: Sharifi M, Zamani Moghaddam A, Jamali A, Reshadatjoo H. Validation of the questionnaire for evaluating the moral and professional qualifications of educational consultants. *Ethics in Science and Technology*, 2024; 19(3): 151-159.

Copyright © 2024 Authors. Published by Iranian Association for Ethics in Science and Technology. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license. (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>). Non-commercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited

اعتبار یابی پرسشنامه ارزیابی صلاحیت های اخلاقی و حرفه ای مشاوران آموزشی

منیره شریفی^۱، دکتر افسانه زمانی مقدم^{۲*}، دکتر اختر جمالی^۲، دکتر حمیده رشادت جو^۳
 ۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، گروه مدیریت آموزشی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
 ۲. گروه مدیریت آموزشی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
 ۳. گروه مدیریت آموزش عالی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
 (تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۴/۲۱، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۶/۱۲)

چکیده

زمینه: نقش و کارکرد مشاوران با صلاحیت و اخلاق مدار در مدارس امروزی و بطور مشخص مقطع متوسطه نقشی غیر قابل انکار است. لذا این تحقیق با هدف ارزیابی صلاحیت های اخلاقی و حرفه ای مشاوران آموزشی در ارائه خدمات به دانش آموزان مقطع متوسطه اول انجام شد.

روش: پژوهش حاضر توصیفی- کاربردی و پیمایشی بود. جامعه آماری تحقیق مشتمل بر کلیه مشاورانی بود که در مناطق ۱۹ گانه شهر تهران که در سطح مدارس دخترانه و پسرانه شهر تهران در مقطع متوسطه اول مشغول به فعالیت بودند. برای نمونه گیری از این جامعه، از روش نمونه گیری خوشه ای و برای مشخص کردن حجم نمونه از جدول مورگان بهره گرفته شد. پس از تکمیل پرسشنامه ها توسط جامعه هدف تحقیق، داده ها با استفاده از آلفای کرونباخ، آزمون فورنل-لارکر و آماره t و نرم افزار آماری SPSS در سطح معناداری ۵ درصد مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: یافته های تحقیق نشان داد که جهت ارزیابی صلاحیت حرفه ای مشاوران آموزشی در ارائه خدمات به دانش آموزان مقطع متوسطه اول می توان از ۱۶ مولفه مشاور را مدنظر قرار داد. صلاحیت حرفه ای (مشتمل بر ۶ مولفه)، صلاحیت اخلاقی فرد (مشتمل بر ۸ مولفه) و ویژگی های آموزشی و پژوهشی (مشتمل بر ۲ مولفه). همچنین یافته های آزمون t نشان داد ابعاد و مولفه های مذکور در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی دار و با اهمیت هستند.

نتیجه گیری: نتایج تحقیق حاضر نشان داد پرسشنامه طراحی شده از روایی و پایایی مطلوب برخوردار است.

کلیدواژگان: ارزیابی، صلاحیت اخلاقی، صلاحیت حرفه ای، مشاوران آموزشی

سر آغاز

وقتی که در مورد کیفیت آموزش صحبت می گردد، بحث در خصوص صلاحیت های اخلاقی^۲ و حرفه ای^۳ معلمان، کادر آموزش و مشاوران مدرسه از موضوعات کلیدی است چرا که دیدگاه این است که آنها مهمترین عامل تعیین کننده کیفیت آموزش می باشند. بدیهی است که ویژگی های حرفه ای و اخلاقی معلمان و مشاوران مدرسه نقش اساسی در کارایی و اثربخشی آموزش و پرورش دارد (۵-۳). امروزه داشتن صلاحیت، یکی از پیش نیازهای قرار داشتن در محیط نامتعادل و پر چالش امروزی می باشد (۶).

امروزه و در قرن ۲۱ توجه جدی به امر مهم آموزش و پرورش^۱ از اهداف کلیدی و مهم دولت ها محسوب می شود. آموزش و پرورش در جهان امروزی محور توسعه است پس ابعاد نهفته ای در آموزش و پرورش نهفته است که بایستی مدنظر قرار گیرد (۱). هر قسمت از این نظام باید به گونه ای آماده شود که دسترسی به بازده مطلوب و اهداف مورد نظر میسر شود، زیرا اگر جزئی از نظام از کار باز ایستد، کارایی اجزای دیگر نظام کاهش یافته و صدمه خواهد دید. در واقع در جهان امروز، رابطه آموزش و پرورش با جامعه و در جهت پاسخگویی به نیازهای متنوع و پیچیده آن، اهمیتی مضاعف و روز افزون یافته است (۲).

و حرفه ای مشاوران آموزشی رسیده و راهکارها و پیشنهادات عملی برای رفع شکاف های احتمالی تا حصول وضعیت ایده آل ارائه می گردد.

روش

پژوهش حاضر توصیفی - کاربردی است و از حیث رویکرد پژوهشی مبتنی بر استراتژی پیمایشی است.

جامعه آماری تحقیق مشتمل بر کلیه مشاورانی است که در مناطق ۱۹ گانه شهر تهران در سطح مدارس دخترانه و پسرانه شهر تهران در مقطع متوسطه اول مشغول به فعالیت هستند، تشکیل می دهد. مطابق با آمار موجود، تعداد اعضای این جامعه را ۹۰۰ مشاور تشکیل می داد. به علت پراکندگی و گسترده بودن جامعه برای نمونه گیری از روش نمونه گیری خوشه ای استفاده می شود. به این صورت که به صورت تصادفی مشاوران مدارس دخترانه و پسرانه مقطع متوسطه اول هر چهار منطقه جغرافیایی شمال، جنوب، شرق و غرب شهر تهران انتخاب می شوند. از طرف دیگر با عنایت به محدودیت زمانی، از جامعه مورد پژوهش نمونه گیری بعمل آمد، برای مشخص کردن حجم نمونه از جدول مورگان بهره گرفته شد که نتایج نشان داد که نمونه مورد نیاز ۲۶۹ نفر است. توصیف اطلاعات گروه نمونه از حیث متغیرهای جمعیت شناختی جنسیت، سن، تحصیلات و سابقه کار نشان می دهد که از حیث جنسیت، ۲۰/۶ درصد (با فراوانی ۵۱ نفر) از پاسخ دهندگان تحقیق مرد و ۷۹/۴ درصد (با فراوانی ۱۹۶ نفر) از پاسخ دهندگان زن بودند. بنابراین اکثر پاسخ دهنده گان تحقیق زن هستند. از حیث سن، ۱۰/۱ درصد (۲۵ نفر) از پاسخ دهندگان کمتر از ۳۵ سال، ۵۸/۷ درصد (۱۴۵ نفر) بین ۳۶ تا ۴۵ سال، ۲۷/۹ درصد (۶۹ نفر) بین ۴۶ تا ۵۵ سال و ۳/۲ درصد (۸ نفر) بیشتر از ۵۵ سال سن دارند. بنابراین اکثر پاسخ دهندگان در دامنه سنی ۳۶ تا ۵۵ سال هستند (بیش از ۸۶ درصد)، از حیث سطح تحصیلات، یافته ها نشان می دهد نشان می دهد که ۵/۳ درصد (با فراوانی ۱۳ نفر) دارای تحصیلات کارشناسی و پایین تر، ۷۰/۴ درصد (با فراوانی ۱۷۴ نفر) کارشناسی ارشد و ۶۰ درصد (۲۴۳ نفر) دارای مدرک دکتری بودند. بنابراین اکثریت مطلق پاسخ دهندگان دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد به بالا (نزدیک به ۹۵ درصد) هستند و از حیث سابقه کار نتایج حکایت از آن دارد که نشان می دهد که نزدیک به ۹/۷ درصد (با فراوانی ۲۴ نفر) بین ۱ تا ۵ سال، ۲۸/۳ درصد (با فراوانی ۷۰ نفر) بین ۶ تا ۱۰ سال، ۳۵/۲ درصد (با فراوانی ۸۷ نفر) بین ۱۰ تا ۱۵ سال و ۲۶/۷ درصد (با فراوانی ۶۶ نفر) بیش از ۱۶ سال سابقه خدمت را دارا هستند. بنابراین اکثر پاسخ دهندگان بیش از ۱۰ سال سابقه کار دارند (نزدیک به ۶۲ درصد).

برای ساخت ابزار مراحل زیر انجام شد:

۱. استفاده از مطالعه کتابخانه‌ای در راستای تدوین مبانی نظری و پیشینه پژوهش در مورد موضوع تحقیق و شناسایی ابعاد، مولفه ها و شاخص های مرتبط؛

در این میان صلاحیت اخلاقی و قابلیت حرفه ای مشاوران تحصیلی از جمله موضوعات مورد دغدغه نظام آموزش و پرورش کشور که کمتر بدان پرداخته شده است. بر اساس نظر محققان (۷-۹) رهبری اثربخش مشاوران مدارس هنگامی که "با معلمان، مدیران و سایر کارکنان مدرسه کار کنند، بسیار مهم است و موجب این اطمینان می شود که برای تأمین موفقیت دانش آموزان، ساختارها، سیاست ها و شیوه های مدارس به درستی طراحی شده اند". فعالیت های رهبری مشاوران شامل تسهیل روابط، ایجاد اعتماد، بهبود ارتباطات، و در نهایت، بازتنظیم توجه متخصصان آموزش و پرورش، والدین و جامعه به چالش های موجود در خدمات یاورانه به همه دانش آموزان برای تبدیل شدن آنان به یادگیرندگانی مادام العمر و شهروندانی مولد و موفق، می شود. نقش مشاوران به ویژه در دوران متوسطه اهمیت بیشتری دارد چرا که آموزش در متوسطه با دوره بلوغ همراه می شود. دوره بلوغ یا اوایل نوجوانی، زمان رشد جسمانی، عاطفی و عقلانی سریع است، در حالی که اواسط نوجوانی با سازگاری و ثبات بیشتری همراه است و تغییرات رشدی به سمت یکپارچگی شخصیت حرکت می کند. تغییرات دوره نوجوانی و نیز ویژگی های رشدی نوجوان بر تصمیمات برنامه درسی، تدریس و نیز ساختار مدرسه مؤثر است. بی توجهی به نیاز های نوجوان می تواند این دوره را برای بسیاری از افراد به دوره ای پر مخاطره تبدیل کند، چرا که فرد در نوجوانی برای اولین بار دست به اقدامات یا تصمیماتی می زند که می تواند پیامد های درازمدتی در زندگی او داشته باشد (۱۰-۱۳). و لذا از این حیث نقش و کارکرد مشاوران با صلاحیت در مدارس امروزی و بطور مشخص مقطع متوسطه نقشی غیر قابل انکار است. به واقع مشاور مدرسه بخش جدایی ناپذیر و ضروری در روند آموزش و پرورش دانش آموزان است، مشاور مدرسه باید دارای صلاحیت اخلاقی، تخصص و توانمندی هایی باشد تا بتواند روغن چرخ دنده های رابطه سه جانبه دانش آموز- خانواده- مدرسه شود. از طرف دیگر بر اساس دیدگاه محققان (۱۴) بنا به آمار موجود در سال های پس از انقلاب تعداد کل مشاوران رشدی ۶۲۹ درصدی را تجربه می کند اما نسبت دانش آموز به مشاور پس از انقلاب شاهد کاهشی ۲۳ درصدی است که همین امر لزوم توجه به افزایش کمی و کیفی مشاوران علی الخصوص مشاوران تحصیلی را پررنگ ساخته است. همچنین آمارها حکایت از آن دارد به علت نبود توزیع متوازن رشته های تحصیلی در برنامه های هدایت تحصیلی، حدوداً ۱۳۰ هزار دانش آموز رشته های نظری پس از اخذ دیپلم در دوره پیش دانشگاهی ثبت نام نکرده اند که نشان از این دارد به نقش و کارکرد مشاوران تحصیلی در برنامه های هدایت تحصیلی آنطور که باید و شاید توجه نشده است.

لذا نظر به مطالب فوق الذکر، پژوهش حاضر با هدف ارزیابی صلاحیت های اخلاقی و حرفه ای مشاوران آموزشی در ارائه خدمات به دانش آموزان مقطع متوسطه اول (مطالعه موردی: آموزش پرورش شهر تهران) انجام می گیرد تا بتوان به درک دقیق تری از مفهوم صلاحیت اخلاقی

۲. طراحی و تدوین ابزار مبتنی بر ابعاد، مولفه ها و شاخص های احصا شده ضمناً در پژوهش حاضر برای سنجش سوالات پرسشنامه از طیف لیکرت در مقیاس ۵ درجه ای، با حداقل امتیاز یک و حداکثر امتیاز ۵ استفاده شد

۳. اجرای آزمایشی ابزار پژوهش (برای بررسی ابهامات احتمالی در سوالات و بررسی روایی و اعتبار آن)

پس از تکمیل پرسشنامه ها توسط جامعه هدف تحقیق، اطلاعات موجود در پرسشنامه ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS در ۲ بخش توصیفی و استنباطی مورد تحلیل قرار خواهد گرفت.

در خصوص روایی و پایایی ابزار تحقیق بایستی عنوان نمود که برای سنجش روایی از ۳ شیوه استفاده می شود. بطوریکه در بدو کار پس از طراحی و تدوین پرسشنامه تحقیق، برای اطمینان بیشتر پرسشنامه های مزبور در اختیار صاحب نظران دانشگاهی نیز قرار گرفت. پس از آن به منظور سنجش روایی ابزار تحقیق از دو آزمون روایی همگرا

۲. طراحی و تدوین ابزار مبتنی بر ابعاد، مولفه ها و شاخص های احصا شده ضمناً در پژوهش حاضر برای سنجش سوالات پرسشنامه از طیف لیکرت در مقیاس ۵ درجه ای، با حداقل امتیاز یک و حداکثر امتیاز ۵ استفاده شد

۳. اجرای آزمایشی ابزار پژوهش (برای بررسی ابهامات احتمالی در سوالات و بررسی روایی و اعتبار آن)

پس از تکمیل پرسشنامه ها توسط جامعه هدف تحقیق، اطلاعات موجود در پرسشنامه ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS در ۲ بخش توصیفی و استنباطی مورد تحلیل قرار خواهد گرفت.

در خصوص روایی و پایایی ابزار تحقیق بایستی عنوان نمود که برای سنجش روایی از ۳ شیوه استفاده می شود. بطوریکه در بدو کار پس از طراحی و تدوین پرسشنامه تحقیق، برای اطمینان بیشتر پرسشنامه های مزبور در اختیار صاحب نظران دانشگاهی نیز قرار گرفت. پس از آن به منظور سنجش روایی ابزار تحقیق از دو آزمون روایی همگرا

یافته ها

شناسایی ابعاد، مولفه ها، شاخص های استخراجی صلاحیت اخلاقی و حرفه ای

نظر به بررسی و واکاوی الگوهای مطروحه در چارچوب نظری تحقیق، به شرح جدول ۱، ابعاد، مولفه ها و شاخص های مستخرج شده ارائه می گردد.

جدول ۱: ابعاد، مولفه ها، شاخص های استخراجی صلاحیت اخلاقی و حرفه ای مشاوران

ابعاد	شاخص ها
صلاحیت حرفه ای	مهارت های ایده پردازی ^۴ مشاور
	مهارت های مدیریتی ^۵
	مهارت های ارتباطی ^۶ مشاور
	مهارت های بکارگیری فناوری مشاور
	مهارت های مساله یابی ^۷ و حل مساله مشاور
صلاحیت اخلاقی	دانش مشاور
	مسئولیت پذیری ^۸ مشاور
	اخلاق محوری مشاور ^۹
	انضباط محوری مشاور ^{۱۰}
	فرصت شناسی مشاور ^{۱۱}
	مثبت اندیشی ^{۱۲}
	کنترل محوری مشاور
صلاحیت آموزشی و پژوهشی	تعهد محوری ^{۱۳} و وجدان کاری مشاور
	معنویت گرایی ^{۱۴}
	مهارت های آموزشی ^{۱۵}
	مهارت های پژوهشی
	مهارت های پژوهشی

نتایج آزمون پایایی ابعاد مختلف پرسشنامه تحقیق به شرح جدول زیر است. با توجه به بالاتر بودن مقدار ضریب آلفای کرونباخ از مقدار ۰/۷ لذا پایایی پرسشنامه تحقیق مورد تایید است.

آزمون پایایی

جدول ۲: آزمون پایایی پرسشنامه

بعد	مولفه	تعداد گویه	ضریب آلفای کرونباخ
صلاحیت حرفه ای	مهارت های ایده پردازی مشاور	۴	۰/۸۲۵
	مهارت های مدیریتی	۴	۰/۷۲۵
	مهارت های ارتباطی مشاور	۳	۰/۷۸۹
	مهارت های بکارگیری فناوری مشاور	۴	۰/۸۴۳
	مهارت های مساله یابی و حل مساله مشاور	۲	۰/۷۸۲
	دانش مشاور	۳	۰/۷۰۶

سنجش روایی همگرا

نتایج این آزمون به کمک متوسط میانگین استخراج شده به تفکیک مولفه های ۱۶ گانه مرتبط با ۳ بعد اصلی به شرح زیر است:

مولفه ها	Average Variance Extracted (AVE)
مهارت های ایده پردازی مشاور	۰/۵۷۵
مهارت های مدیریتی	۰/۶۸۱
مهارت های ارتباطی مشاور	۰/۵۴۳
مهارت های بکارگیری فناوری مشاور	۰/۵۷۵
مهارت های مساله یابی و حل مساله مشاور	۰/۸۶۶
دانش مشاور	۰/۷۶۱
مسئولیت پذیری	۰/۷۹۳
اخلاق محوری مشاور	۰/۵۲۷
انضباط محوری مشاور	۰/۷۳۳
فرصت شناسی مشاور	۰/۸۶۶
مثبت اندیشی	۰/۷۶۱
کنترل محوری مشاور	۰/۶۹۲
تعهدمحوری و وجدان کاری مشاور	۰/۷۹۴
معنویت گرایی مشاور	۰/۵۷۵
مهارت های پژوهشی مشاور	۰/۶۸۱
مهارت های آموزشی مشاور	۰/۵۴۳

سنجش روایی واگرا

نتایج این آزمون که با اتکا به آزمون فورنل-لارکر انجام شده نشان می‌دهد که همه مقادیر به دست آمده در قطر اصلی از مقادیر سطر و

مهارت های آموزشی		
مهارت های پژوهشی		
معنویت کرامی		
تعمه محوری و جهان کاری		
کنترل محوری		
مُنبیت اندیشی		
فرصت شناسی		
انضباط محوری		
اخلاق محوری		
مسوایت پذیری		
دانشی		
مهارت های مساله پایی و حل مساله		
مهارت های یکارگیری فناوری		
مهارت های ارتباطی		
مهارت های مدیریتی	۰/۹۰۳	مهارت های مدیریتی
مهارت های آینده پردازی	۰/۷۸۶	مهارت های آینده پردازی
	۰/۷۴۴	مهارت های مدیریتی

دکتر افسانه زمانی مقدم و همکاران: اعتبار یابی پرسشنامه ارزیابی صلاحیت های اخلاقی و حرفه ای مشاوران آموزشی

مهارت های ارتباطی مشاور	۰/۶۸۸	۰/۵۰۳	۰/۹۳۱															
مهارت های بکارگیری فناوری مشاور	۰/۷۵۷	۰/۶۰۱	۰/۶۳۲	۰/۸۳۷														
مهارت های مساله یابی و حل مساله مشاور	۰/۵۶۳	۰/۶۶۵	۰/۵۲۳	۰/۶۵۱	۰/۷۰۳													
دانش مشاور	۰/۵۳۹	۰/۴۷۶	۰/۵۰۷	۰/۶۱۱	۰/۶۲۵	۰/۸۳۰												
مسئولیت پذیری	۰/۷۳۱	۰/۵۵۴	۰/۹۴۱	۰/۹۹۴	۰/۷۷۸	۰/۵۶۰	۰/۸۴۵											
اخلاق محوری مشاور	۰/۶۸۳	۰/۷۱۳	۰/۵۷۷	۰/۷۱۸	۰/۷۳۳	۰/۹۱۵	۰/۶۴۲	۰/۷۸۵										
انضباط محوری مشاور	۰/۷۵۹	۰/۵۹۹	۰/۶۰۹	۰/۶۰۰	۰/۸۶۱	۰/۶۰۵	۰/۷۰۳	۰/۷۱۴	۰/۸۷۴									
هوشیاری و فرصت شناسی مشاور	۰/۷۱۳	۰/۷۴۶	۰/۶۴۴	۰/۷۳۱	۰/۷۷۸	۰/۵۶۶	۰/۸۰۶	۰/۶۹۱	۰/۷۲۳	۰/۸۵۵								
مثبت اندیشی	۰/۴۳۶	۰/۳۰۰	۰/۵۴۷	۰/۴۶۵	۰/۷۴۸	۰/۲۷۸	۰/۵۳۷	۰/۳۴۴	۰/۴۶۹	۰/۴۲۷	۰/۶۸۹							
کنترل محوری مشاور	۰/۳۳۰	۰/۳۷۱	۰/۳۴۸	۰/۴۱۸	۰/۶۸۷	۰/۳۳۱	۰/۳۷۴	۰/۳۳۲	۰/۴۲۵	۰/۴۵۹	۰/۵۹۳	۰/۸۲۵						
تعهدمحوری و وجدان کاری مشاور	۰/۶۶۴	۰/۴۷۱	۰/۵۸۸	۰/۹۳۵	۰/۸۱۱	۰/۵۵۰	۰/۷۶۶	۰/۶۱۳	۰/۸۶۵	۰/۷۷۸	۰/۵۰۷	۰/۴۸۱	۰/۷۳۷					
معنویت گرایی مشاور	۰/۲۹۸	۰/۵۳۹	۰/۴۱۶	۰/۴۹۰	۰/۵۶۲	۰/۲۸۸	۰/۳۸۵	۰/۴۳۰	۰/۴۷۸	۰/۵۶۳	۰/۶۲۴	۰/۵۲۰	۰/۴۵۸	۰/۷۷۶				
مهارت های پژوهشی مشاور	۰/۵۹۸	۰/۵۶۳	۰/۶۶۴	۰/۵۲۰	۰/۵۶۹	۰/۶۲۷	۰/۶۴۲	۰/۵۷۶	۰/۴۵۸	۰/۶۱۵	۰/۷۴۲	۰/۶۶۲	۰/۷۶۴	۰/۴۸۲	۰/۸۷۲			
مهارت های آموزشی مشاور	۰/۶۷۶	۰/۴۸۲	۰/۶۰۹	۰/۶۶۱	۰/۵۲۷	۰/۶۵۹	۰/۶۳۳	۰/۶۳۵	۰/۶۲۷	۰/۵۷۰	۰/۲۷۴	۰/۵۱۰	۰/۶۱۶	۰/۴۵۲	۰/۸۱۰	۰/۵۹۹		

برای سنجش وضعیت موجود ابعاد و مولفه های پرسشنامه تحقیق از آزمون T یکطرفه با نقطه برش ۳ به شرح جدول ۵ استفاده شده است.

سنجش وضعیت موجود ابعاد و مولفه های پرسشنامه

جدول ۵: آزمون T یکطرفه برای مولفه های پرسشنامه

Test Value = 3					
سطح معنی داری	درجه آزادی	آماره t	تفاوت میانگین	تعداد	ابعاد
۰/۰۰۰	۲۴۶	۶/۸۶۱	۰/۴۰۹	۲۴۷	مهارت های ایده پردازی مشاور
۰/۰۰۷	۲۴۶	۲/۷۳۲	۰/۱۷۰	۲۴۷	مهارت های مدیریتی
۰/۰۰۶	۲۴۶	۲/۵۵۸	۰/۱۳۲	۲۴۷	مهارت های ارتباطی مشاور
۰/۰۰۳	۲۴۶	۳/۰۱۷	۰/۲۰۳	۲۴۷	مهارت های بکارگیری فناوری مشاور
۰/۰۰۰	۲۴۶	۵/۵۹۶	۰/۳۶۹	۲۴۷	مهارت های مساله یابی و حل مساله مشاور
۰/۰۰۰	۲۴۶	۶/۹۶۲	۰/۵۵	۲۴۷	دانش مشاور
۰/۰۰۰	۲۴۶	۷/۲۶۰	۰/۱۷۶	۲۴۷	مسئولیت پذیری
۰/۰۰۴	۲۴۶	۷/۷۳۵	۰/۱۱۴	۲۴۷	اخلاق محوری مشاور
۰/۰۰۰	۲۴۶	۷/۴۷۶	۰/۵۴۰	۲۴۷	انضباط محوری مشاور
۰/۰۰۱	۲۴۶	۵/۸۳۲	۰/۳۶۹	۲۴۷	فرصت شناسی مشاور
۰/۰۰۰	۲۴۶	۶/۲۴۶	۰/۴۰۹	۲۴۷	مثبت اندیشی
۰/۰۰۰	۲۴۶	۵/۴۹۸	۰/۲۷۷	۲۴۷	کنترل محوری مشاور
۰/۰۰۲	۲۴۶	۵/۸۵۹	۰/۴۳۲	۲۴۷	تعهدمحوری و وجدان کاری مشاور
۰/۰۰۵	۲۴۶	۷/۲۲۱	۰/۸۳۳	۲۴۷	معنویت گرایی مشاور
۰/۰۰۰	۲۴۶	۵/۱۸۷	۰/۳۵۵	۲۴۷	مهارت های پژوهشی مشاور

۰/۰۰۱	۲۴۶	۵/۳۶۷	۰/۴۰۸	۲۴۷	مهارت های آموزشی مشاور
-------	-----	-------	-------	-----	------------------------

نتایج جدول فوق نشان می دهد که با توجه به کمتر بودن سطح معنی داری بدست آمده مرتبط با هریک از مولفه های ۱۶ گانه متغیر صلاحیت های اخلاقی و حرفه ای مشاوران آموزشی در ارائه خدمات به دانش آموزان مقطع متوسطه اول از مقدار ۰/۰۵ (در سطح اطمینان ۹۵ درصد)، لذا مولفه های مزبور معنی دار و بااهمیت هستند.

بحث

این تحقیق با هدف ارزیابی صلاحیت های اخلاقی و حرفه ای مشاوران آموزشی در ارائه خدمات به دانش آموزان مقطع متوسطه اول؛ آموزش پرورش شهر تهران انجام شد. به گونه ای که محقق مبتنی بر بازنگری ادبیات تحقیق ابعاد، مولفه ها و شاخص های صلاحیت اخلاقی و حرفه ای مشاوران را شناسایی (به شرح جدول شماره ۱) و پس از ساخت پرسشنامه به بررسی سنجش پایایی و روایی آن پرداخت.

یافته های تحقیق نشان داد که جهت ارزیابی صلاحیت اخلاقی و حرفه ای مشاوران آموزشی در ارائه خدمات به دانش آموزان مقطع متوسطه اول می توان از ۳ بعد صلاحیت حرفه ای (مشمول بر مولفه های مهارت های ایده پردازی مشاور، مهارت های مدیریتی مشاور، مهارت های ارتباطی مشاور، مهارت های بکارگیری فناوری مشاور، مهارت های مساله یابی و حل مساله مشاور و دانش مشاور)، صلاحیت اخلاقی (مشمول بر مولفه های مسئولیت پذیری مشاور، اخلاق محوری مشاور، انضباط محوری مشاور، فرصت شناسی مشاور، مثبت اندیشی، کنترل محوری مشاور، تعهدمحوری و وجدان کاری مشاور، معنویت گرایی مشاور) و ویژگی های آموزشی و پژوهشی مشاور (مشمول بر ۲ مولفه مهارت های پژوهشی مشاور و مهارت های آموزشی مشاور) بهره جست که یافته های آزمون t نشان داد ابعاد ۳ گانه و مولفه های مذکور ۱۶ گانه مرتبط با این سه بعد در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی دار و با اهمیت هستند. یافته های مزبور با یافته های تحقیقات مشابه خارجی و داخلی همسوست و همخوانی دارد (۱۵-۱۸).

بر اساس یافته ها به دست آمده از تحقیق پیشنهاد می شود:

- مشاوران تحصیلی مدارس به تدوین برنامه های مشاوره ای منظم و مشخص برای رصد مشکلات دانش آموزان همت گمارده و در این خصوص و هماهنگی لازم را با اولیای آنان داشته باشند؛

- برگزاری دوره های آموزشی آشنایی به تکنیک ها و متدهای به روز علم تصمیم گیری برای مشاوران مدارس در قبل و بعد استخدام آنان توصیه می شود؛

- پیشنهاد می شود در راستای خلاق تر کردن مشاوران در ارائه راهکار به دانش آموزان، سامانه ای در سطح مدارس با همکاری نهادهای متولی برای ثبت راهکارهای خلاقانه فراگرفته شده و بکارگیری شده توسط مشاوران راه اندازی شود تا بتوان این راهکارها را تجمیع و برای استفاده سایر مشاوران در اختیار آنان قرار داد؛

- پیشنهاد می شود شبکه تبادل نظرات و تجارب بین مشاوران تحصیلی در کل کشور با نظارت نهادهای متولی آموزش و پرورش ایجاد و توسعه یابد؛

- تیم های مساله یابی در سطح مدرسه و مدارس همکار با محوریت نقش مشاوران تحصیلی برای رصد مشکلات و حل مساله دانش آموزان در دستور کار متولیان امر قرار گیرد؛

- به تدوین منشور اخلاقی مشاوران همت گماشته و با برگزاری کارگاه ها و کلاس های آموزشی، آموزش های ویژه در این رابطه انجام شود -فضای تصمیم گیری گروهی در سطح مدارس از سوی مدیران و نهادهای بالادستی آموزش کشور و ترغیب مشاوران مدرسه در جهت استفاده از این نوع از تصمیم گیری جهت اخذ نظرات همه (از جمله همکاران مدرس، والدین و...) برای رصد بهتر و دقیق تر مشکلات دانش آموزان، اشاعه و توسعه یابد.

نتیجه گیری

مبتنی بر رصد تحقیقات انجامی، ۳ دسته کلی از عوامل را می توان برای ارزیابی صلاحیت های اخلاقی و حرفه ای مشاوران آموزشی در ارائه خدمات به دانش آموزان مقطع اول متوسطه در نظر گرفت. دسته اول صلاحیت حرفه ای و ویژگی های مهارتی و دانشی مشاور است که ارزیابی آن از این حیث حایز اهمیت است که این مهارت بیان کننده این مهم است که هر فرد مشاور در مقام مشاور تحصیلی بایستی به خوبی مهارت های مهمی چون مساله یابی، مهارت های ارتباطی و ایده پردازی را بداند تا بتواند بخوبی راهکار ارائه دهد و آنرا بخوبی در اذهان فرد مشاوره شونده (دانش آموز) بکارد. قطعاً هر مشاور تحصیلی بایستی برای تحقق چنین مهمی توانایی بکارگیری فناوری های به روز مرتبط با حیطه شغلی خود را داشته باشد و این توانایی را در خود ایجاد و ارتقا نماید. دسته دوم صلاحیت اخلاقی و ویژگی های اخلاقی و شخصیتی مشاور است که ارزیابی آن از این حیث حایز اهمیت است که این مهارت که بدانیم کار مشاوره و ارتباط برقرار کردن با دانش آموزان و والدین آن ها در مسیر حل مشکل تحصیلی آن ها نیازمند خصوصیتی چون مسئولیت پذیری، سعه صبر، بردباری، سازگاری، تعهد و وجدان کاری است این بدان معنی است که حتی اگر فرد مشاور از حیث علمی و توانمندی فردی مشاور قابل باشد ولی بخوبی به ارزش های اخلاقی و انسانی مسلح نباشد و آنرا در فضای تعاملاتی اتان بکار نگیرد قطعاً نفوذ کلامش و تاثیرگذاری صحبت ها و نصایح ارایه شده اش چندان در طرف مقابل راهگشا نیست و این امر ادامه مسیر مشاوره را دچار چالشی جدی می نماید. دسته سوم صلاحیت آموزشی و پژوهشی مشاور است که ارزیابی آن از این حیث حایز اهمیت است که این مهارت بیان می دارد یک فرد مشاور در مسیر ارایه راه حل موثر به دانش آموزان خود و هدایت تحصیلی درست آن ها می بایست علاوه بر تجربه پیشین خود، به روزآمدی دانش و ارتقای سطح مهارت های

پژوهشی اش توجه نماید تا بتواند از بهترین و کارآمدترین رویکردها و تکنیک های حل مساله، رصد محیط پیرامونی اش اعم از مشاوران زبده، آخرین دستاوردها و نتایج تحقیقاتی، تجارب موفق سایر مشاوران خارجی و.. آگاهی یافته و از آن ها بهینه ترین نتیجه را حاصل نماید.

ملاحظه های اخلاقی

موضوعات اخلاقی همچون؛ سرقت ادبی، رضایت آگاهانه؛ انتشار چنگانه و ... در پژوهش حاضر موردتوجه قرار گرفته اند.

واژه نامه

1. Education	آموزش و پرورش
2. Ethical competency	صلاحیت اخلاقی
3. Professional competency	صلاحیت حرفه ای
4. Ideation skills	مهارت ایده پردازی
5. Managerial skill	مهارت مدیریتی
6. Communication skill	مهارت ارتباطی
7. Problem solving skills	مهارت مساله یابی
8. Responsibility	مسئولیت پذیری
9. Ethics oriented consolor	اخلاق محوری مشاور
10. Core discipline of the consultant	انضباط محوری مشاور
11. Consultant opportunism	فرصت شناسی مشاور
12. Positivism	مثبت اندیشی
13. Commitment centered	تعهد محوری
14. spiritualism	معنویت گرایی
15. Educational skill	مهارت آموزشی

References

- Golparvar F. Phenomenological study of behavioral problems in high school students: Social-emotional and academic challenges. Biannual Journal of Applied Counseling 2017; 6(2): 53-72. doi: <https://doi.org/10.22055/jac.2017.19931.1355>
- Alagheband A. Sociology of education. 3rd ed. Iran/Tehran: Ravan Publication. 2013. (In Persian).
- Derakhshanfar T. The relationship between the professional development of teachers of elementary schools in Yasouj and their efficacy in the academic year 92-91. [M.A Thesis], Iran/ Tehran University, 2014. (In Persian).
- Kalhor M, Karamipoor M, Asadi M. The role of researching, creativity, professional ethics, professional development and use of technology in the effective teaching of teachers. Ethics in Science and Technology 2020; 14 :116-124. (In Persian). Dor: [20.1001.1.22517634.1398.14.5.17.4](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1398.14.5.17.4)
- Mozaffari SM, Soleimanpour J, Khalkhali A. Educational ethics: the role of the democratic school in primary education. Int. J. Ethics Soc 2022; 4 (2) :20-26. Doi: [10.52547/ijethics.4.2.20](https://doi.org/10.52547/ijethics.4.2.20)
- Kimber M, Campbell M. Exploring ethical dilemmas for principals arising from role conflict with school counselors. Educational Management Administration & Leadership 2014; 42(2): 207-225. Doi: [10.1177/1741143213499259](https://doi.org/10.1177/1741143213499259)
- Dollarhide CT, Gibson DM, Saginak KA. New counselors' leadership efforts in school counseling: Themes from a year-long qualitative study. Professional School Counseling 2008; 11(4): 262-271. Doi: [10.5330/PSC.n.2010-11.262](https://doi.org/10.5330/PSC.n.2010-11.262)
- Asadian S, Ghasemzadeh A, Gholizadeh H. The role of professional ethics and professional qualifications on teacher's self-efficacy. Ethics in Science and Technology 2017; 12 (3) :34-44. (In Persian). Dor: [20.1001.1.22517634.1396.12.3.5.4](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1396.12.3.5.4)
- Saki R. Ethics in educational research. Ethics in Science and Technology 2011; 6 (2) :52-64. (In Persian). Dor: [20.1001.1.22517634.1390.6.2.6.1](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1390.6.2.6.1)
- Mousapoor N. Basics of secondary education planning. 1st ed. Iran/Mashhad: Astan Quds Razavi Publications. 2016. (In Persian).
- Salehi R, Abedi M, Bagheban I, Nilforoushan P, Abedi A. Developing a theoretical model of academic counseling based on the effective factors on academic success. Biannual Journal of Applied Counseling 2014; 4(1): 18-48. doi: [10.22055/jac.2017.12559](https://doi.org/10.22055/jac.2017.12559)
- Askari Matin S, Kiyaani G. A standard model for measuring professional competencies of teachers in the Islamic Republic of Iran. QJOE 2018; 34 (2) :9-30. (In Persian). Dor: [20.1001.1.10174133.1397.34.2.1.3](https://doi.org/10.1001.1.10174133.1397.34.2.1.3)
- Sobhani Nezhad M, Tazhdan A. Clarifying the framework of professional qualifications of technical and vocational education instructors and professors. Journal of Educational Planning Studies 2015; 4(8): 63-88. (In Persian).
- Zarafshan A. How is the academic guidance of students done? The Growth of Technical and Professional Education and Its Associates 2016; 43: 22-27. (In Persian).
- Cinotti D. Competing professional identity models in school counseling: a historical perspective and commentary. Professional Counselor 2014; 4(5): 417-425. Doi: [10.15241/dc.4.5.417](https://doi.org/10.15241/dc.4.5.417)

16. Nkechi EE, Enajedu EE, Nkechi E. The role of guidance and counselling in effective teaching and learning in school. International Journal of Multidisciplinary Studies 2016; 1(2): 36-48. Doi: <https://doi.org/10.20448/2003.11.11.15>
17. Ebrahimi L. Formulating a model for empowering counselors based on the pathology of counselors' activities in schools and evaluating its effectiveness. [M.A. thesis]. Tehran: Allame Tabatabaei University. 2014. (In Persian).
18. liu W, Yuan R, Zhang H. An exploratory study of school counselling teachers' motivation changes. Journal of Education for Teaching 2017; 44(2): 1-4. Doi: [10.1080/02607476.2017.1370480](https://doi.org/10.1080/02607476.2017.1370480)